

Kirjastot esiin!

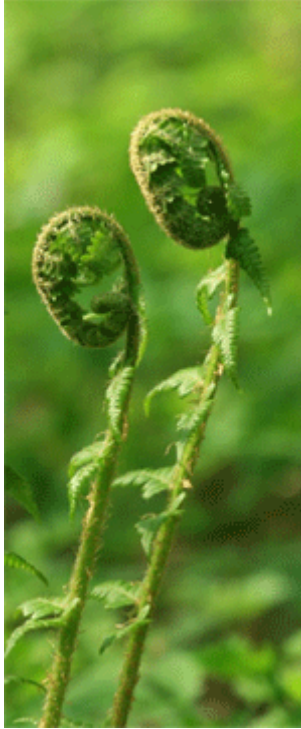

Kirjasto on paikka, tila ja talo, kirjasto on hiljaisuutta, kirjastossa yritetään kovasti, kirjastot ovat köyhiä ja niillä menee huonosti. - Tällaisia mielikuvia ihmisillä on kirjastosta.

Toukokuun kolmas viikonloppu on kirjastoalalla kulkevan, prof. **Marjatta Okolta** lähtöisin olevan perimätiedon mukaan aina aurinkoinen, ja silloin kannattaa järjestää seminaareja. Tänä vuonna tuona perjantaina Tampereelle kokoontui toistasataa kirjastolaista pohtimaan sitä, miltä kirjasto näyttää ulkopuolisin silmin ja miten kirjasto voisi olla paremmin esillä. Taustalla oli useiden kirjastoalan ammatillisten järjestöjen yhteistyö, ja niinpä osallistujia oli sekä yliopistokirjastoista ja ammattikorkeakoulujen kirjastoista että yleisistä ja erikoiskirjastoista eri puolilta Suomea.

Myös seminaarin ohjelmassa katsottiin kirjastoa eri näkökulmista. Suomen Kuntaliiton erityisasiantuntija **Maisa Lovio** kertoi kunnallisten yleisten kirjastojen asemasta kunta- ja palvelurakennemuutoksessa, ja siinä oli paljon samankaltaisia ongelmia ja ratkaisuja, mitä myös valtion puolella on menossa. Kuntia yhdistetään, kirjastopalveluja tuotteistetaan, suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle joudutaan miettimään uudenlaisia ratkaisuja.

Dos. **Ilkka Mäkinen** Tampereen yliopistosta tarkasteli kirjaston mennyttä ja tulevaa historiaa esitelmässään ”Kirjasto 2018 – missä, miten kenelle?” Hän kehotti aluksi niitä, jotka olivat kuulleet häntä Opiskelijakirjaston 150-vuotisjuhlaseminaarissa (Verkkari 04/08: [Kirjasto tilassa ja ajassa - Opiskelijakirjaston juhlaseminaari 12.5.2008](#)) muutamaa päivää aiemmin, nukkumaan ihan rauhassa, koska hän puhuisi samoista asioista. Minua ei nukkuttanut ollenkaan; päinvastoin kuuntelin uudelleen kiinnostuneena hänen pohdintaansa siitä, miten kirjapainotaidon aikaansaama kirjasto on muuttumassa nyt, kun tekstin ylivalta on Internetin myötä ohi.

Mäkinen siteerasi Mika Mannermaan ”Jokuveli” – kirjaa, jossa esitetään simplismin ajatus. Simplismi pitää sisällään seuraavia asioita: poisrajaaminen, unohtaminen, loisiminen, ”ole keskinkertainen ollaksesi huippu” sekä simppeliyskonsultit, joihin myös kirjastonhoitajat voidaan katsoa kuuluvan. Kirjasto on Mäkisen mukaan simplismin edelläkävijä modernissa maailmassa, jossa tiedon hallitseminen on joskus niin vaikeaa.

Mäkisellä oli myös toinen hauska ajatus. Kun ennen kirjastoa on pidetty tiedon akvaariona, nyt se voidaan nähdä sukelluspallona, joka lasketaan tiedon mereen. Open Access merkitsee ”kirjaston nurinkääntämistä”.

Suomen kirjastoseuran projektikoordinaattori **Pirjo Sallmén** haastoi kirjastotyön näkymättömästä näkyväksi. Hän kertoi kokemuksistaan erilaisten uusien asioiden eteenpäin viejänä kirjastomaailmassa - viimeksi hän on ollut mukana saattelemassa Keski-

Espoon kirjastoa Second Lifeen. Uudenlaisiin asioihin ihmisiä innostava joutuu usein kuulemaan selittelyjä sille, miksi jotain ei voi tehdä. Kuulemma niitä suurimpia esteitä kirjastossa on ”tiskit” ja se että ”täytyy pitää ovet auki”. Jälkimmäiseen hän on suositellut kiiloja oven väliin, jotta virkailijat voisivat tehdä muutakin...

Varsin herätteellinen oli Savon Sanomien uutispäällikön **Riitta Raatikaisen** puheenvuoro kirjastoista mediassa. Hän pohti ”mediaalistumista” eli sitä, miten asiat tulevat tosiksi vain median kautta. Kirjastosta on ihmisillä mielikuvia: Kirjasto on paikka ja tila, kirjasto on hiljaisuutta, kirjastossa yritetään kovasti (mm. kirjanäyttelyt), kirjastot ovat köyhiä ja niillä menee huonosti.

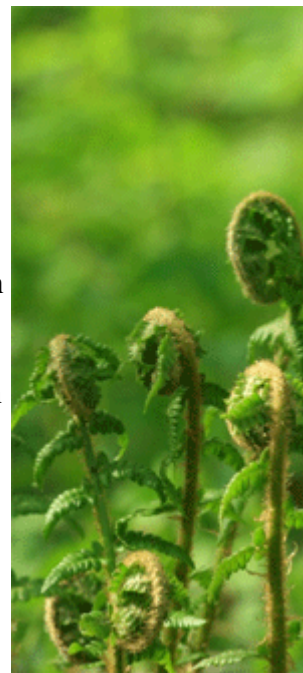
Hän toivoi mediassa kirjastojen omaa ääntä kuuluviin - ei anneta sitä muille! Hänestä olisi kiinnostavaa kuulla, mitä kirjastolaiset itse ajattelevat omasta tulevaisuudestaan, miten me järjestämme tietoa ja mitä kirjastosta oikein löytyy.

Hän totesi median viihteellistymisen tosiasiana. Niinpä lukijoita ja katselijoita kiinnostavat inhimilliset tarinat, myös kirjastoista. Ihmisten arki on arvokasta ja siitä halutaan tietää.

Dos. **Pirjo Vuokko** Turun kauppakorkeakoulusta puhui kirjastojen markkinoinnista. Markkinointihan on sana, jota me kirjastoihmiset vierastamme. Niinpä hän halusi määritellä sen niin, että se on vaikuttamista johonkin tahoon ja muutoksen aikaansaamista. Pitäisi olla selkeä tavoite eli tietää, mitä pitää muuttaa. Lisäksi pitäisi uskaltaa tehdä valintoja ja määritellä kohderyhmät, joihin halutaan vaikuttaa.

Markkinointi lähtee organisaation sisältä. Se on ”poissiivoamista” eli kirjaston tuomista esiin. Asiakaslähtöisyys on herkkää kuuntelemista arkipäivässä. Se ei ole asiakastyytyväisyyskyselyjen tekemistä, vaan juttelemista ihmisten kanssa. Mitä sinä tai minä olemme kuulleet kirjastosta sanottavan? Jokainen kirjastossa tekee sitä markkinointia, ei vain verkkosivujen päivittäjä tai se, jonka toimenkuvassa on erikseen mainittu viestintä.

Hän nosti vielä esiin yhden sellaisen asian, joka on niin vaikea meille pedanttisuuteen taipuvaisille kirjastoihmisille. Se on asioiden tärkeysjärjestykseen laittaminen. Ylilaatua ei kannata tehdä, laatua kyllä. Hyvään imagoon, jota me kirjastoissakin haemme, kuuluu hyvä tuote/toiminta + hyvä sisäinen ja ulkoinen viestintä + hyvät yhteistyösuhteet. Siitä sitten rakennamme kirjaston, joka on haluttava, uskottava ja ainutlaatuinen.

Kirjastot esiin! –päivä oli kiinnostava ja ajatuksia virittävä. Hyvän ohjelman lisäksi oli hauska tavata erilaisista kirjastoista tulleita kollegoja. Lounaalle ja kahvitaukoihin oli varattu sopivasti aikaa, että ehti jutella ja pohdiskella ääneen kuultuja esityksiä. Tämä oli yli kirjastosektoreiden raja-aitojen käyvää verkostoitumista ja ymmärryksen lisäämistä toinen toistemme työstä ja tulevaisuuden haaveista.

Teksti:

Maria Forsman
Kirjastonjohtaja

Valtiotieteellisen tiedekunnan kirjasto

Kuvat:

Pirkko Tokat
projektisihteeri

kirjastopalvelujen koordinoitijyksikkö
pirkko.tokat[at]helsinki.fi
puh. 09- 191 21674